

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Частина I

**Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної
конференції**

Кропивницький – 27 листопада 2024

Шепель І.В.	
ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ: РЕФОРМИ, РИЗИКИ ТА МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА.....	96
Щельник О.В.	
РОЛЬ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЦИФРОВОЇ РІВНОСТІ.....	99
Апаренко Р.М.	
ВІДНОВЛЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ І СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ	101
Артеменко І.А.	
РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	103
Бараш А.Ю., Петрова І.Л.	
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	105
Брижицький О.Д.	
КОРПОРАТИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО І ПАРТНЕРСТВО У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СІЛЬСЬКОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	107
Ванярха В.В.	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МАЛИХ АГРОПІДПРИЄМСТВ. ДОСВІД ЄС І УКРАЇНИ.....	109
Вербовий В.Г.	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЖКГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	112
Ворона Є.С.	
МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ БІЗНЕСУ	115
Голбанос С.С.	
НОВІТНІ ВИКЛИКИ І ТРЕНДИ МІГРАЦІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МОЛОДІ УКРАЇНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	117
Головата О.О.	
РЕКОМЕНДАЦІЇ ПІДВИЩЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ КОНКУРЕНТЕСПРОМОЖНОСТІ ПАТ НВП «РАДІЙ»	120
Голосюк О.О., Бондарук Р.В.	
ОПТИМІЗАЦІЯ САЙТУ ПІДПРИЄМСТВА ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМКІВ ПОКРАЩЕННЯ ЙОГО МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	124

5. Бондаренко С.І. Ефективне управління персоналом: сучасні підходи та технології. – Львів: Сполом, 2022.
6. Лепа Р.М. Інноваційний розвиток підприємств: людський капітал і кадровий потенціал. – Дніпро: Наука і освіта, 2018.
7. Шекшня С.В. Управління персоналом у ХХІ столітті. – Київ: Основа, 2019.

УДК 338:331

*Бараш А.Ю.,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(доктор філософії)
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
ім. Вадима Гетьмана»;*

*Петрова І.Л., д.е.н., професор
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ*

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Цифровізація стає невід’ємною частиною сучасного економічного розвитку, а її вплив на зайнятість викликає значний інтерес серед дослідників, політиків та роботодавців. В умовах швидких змін, зумовлених технологічними інноваціями та глобалізацією, цифрові технології впливають на робочі процеси, рівень зайнятості та потреби в нових кваліфікаціях. Важливість цієї проблеми підкреслюється також необхідністю підвищення працівниками своєї професійної мобільності, що відповідає вимогам цифрової економіки та забезпечує гнучкість і стійкість зайнятості населення та ефективність ринку праці в нестійких умовах війни [1-2]. В Україні, де цифровізація ще тільки набирає обертів, дане дослідження може слугувати основою для розробки стратегій розвитку людських ресурсів, спрямованих на покращення умов праці, підтримку професійного розвитку та адаптацію суб’єктів зайнятості до нових економічних реалій [3].

У межах дослідження було проведено експертне опитування, яке охоплювало 114 респондентів різних галузей економіки та трьох регіонів: Київ, Житомир та Львів. Було обрано освічених фахівців із різних сфер для оцінювання рівня впровадження цифрових технологій у робочі процеси та їх вплив на зайнятість. Серед опитаних 75,4% – жінки, що свідчить про більшу участь жінок у дослідженні. Найбільшою віковою групою є молодь віком 25-34 роки (36%), за ними йдуть працівники віком 45-54 роки (25,4%), 35-44 роки (21,1%), 18-24 роки (10,5%) і 55+ років (7%). 79,8% респондентів мають вищу освіту, що може свідчити про більшу потребу у цифрових технологіях серед освічених працівників. Найбільша частка опитаних працює у сфері освіти (45,1%). Інші сектори включають промисловість (9,7%), ІТ (8,8%), транспорт і логістику (8%) та культуру і мистецтво (5,3%).

Анкета охоплювала питання використання технологій, потребу в перекваліфікації, умови праці та можливості віддаленої роботи. Результати дозволили оцінити вплив цифровізації на продуктивність, окреслити виклики та шляхи адаптації до умов цифрової економіки. Зокрема дослідження показало:

1. Високий рівень використання цифрових технологій: Усі респонденти використовують цифрові технології. Найпоширенішими є відеоконференції та хмарні сервіси, а 31,6% респондентів зазначають використання штучного інтелекту або спеціалізованого програмного забезпечення.

2. Вагомий вплив цифровізації на робочі обов'язки: Значну зміну у своїх обов'язках відчули 26,3% респондентів, часткову – 51,8%, а 21,9% не зазнали змін. При цьому 78,9% опитаних відзначають підвищення продуктивності праці завдяки цифровізації.

3. Помітний вплив цифровізації на зайнятість: Близько 44,7% респондентів вважають, що цифровізація сприяє зростанню зайнятості, 27,2% вказують на зменшення, а 28,1% не бачать змін.

4. Надання переваг віддаленій роботі: 28,1% респондентів зазначили, що більшість їхніх працівників працюють віддалено, 28,9% працюють частково віддалено, 43% повністю працюють на місці, але хотіли б працювати у відділеному режимі.

5. Розвинені цифрові навички: усі опитані мають цифрові навички, при цьому 70,2% респондентів оцінюють рівень цифрових навичок як середній, 16,7% як високий, а 13,3% як низький. При цьому 26,3% проходять навчання частіше ніж раз на рік.

6. Недостатні можливості підвищення кваліфікації: лише 41,5% респондентів мають доступ до програм підвищення кваліфікації, тоді як 58,4% такого доступу не мають.

7. Істотний вплив цифрових технологій на якість послуг і продукції: Понад половина респондентів (51,8%) вважають, що цифрові технології покращують якість послуг чи продукції, 44,7% відзначають часткове покращення, лише 3,5% не бачать змін.

8. Пріоритетність цифровізації галузей: Найвищий пріоритет цифровізації мають такі галузі, як освіта (66,7%), державне управління та оборона (60,5%), охорона здоров'я (59,6%), промисловість (56,1%) та культура (31,6%).

На основі результатів опитування було розроблено заходи, що сприяють стабілізації соціально-економічної системи зайнятості в умовах цифровізації, у якій важлива проактивна участь кожного суб'єкту зайнятості – держави, виробництва (роботодавця), освітніх установ та працівників.

На державному рівні необхідно розробити стратегію цифрової трансформації зайнятості, забезпечити фінансування програм перекваліфікації, створити нормативну базу для нових форм зайнятості (фриланс, платформи), розширити доступ до цифрової інфраструктури в регіонах та здійснювати моніторинг змін на ринку праці з оперативним реагуванням. На рівні підприємств пропонується впроваджувати корпоративні програми навчання цифрових навичок, інвестувати в модернізацію виробничих процесів, запроваджувати гнучкі формати роботи та заохочувати інноваційність серед працівників. Освітнім установам слід оновити програми навчання відповідно до потреб цифрової економіки, забезпечити доступ до онлайн-курсів,

співпрацювати з роботодавцями для розвитку дуальної освіти, підвищувати кваліфікацію викладачів та розробляти міждисциплінарні програми. Працівники мають зосередитися на постійному підвищенні кваліфікації, освоєнні цифрової грамотності, розвитку адаптивності, пошуку можливостей у нових секторах та підтримці балансу між професійним і особистим розвитком.

Таким чином, результати опитування свідчать, що цифровізація значно впливає на зайнятість в Україні, зокрема змінює робочі обов'язки, підвищує потребу в нових кваліфікаціях та професійній мобільності. Більшість респондентів відзначають часткові або значні зміни у своїй роботі та зростання продуктивності завдяки цифровим технологіям. Водночас виявлений недостатній рівень цифрових навичок і обмежений доступ до навчальних програм гальмують адаптацію працівників до умов цифрової праці. Основними галузями, які потребують цифровізації, є освіта, державне управління та охорона здоров'я, що відображає потребу у підвищенні доступності та якості послуг в умовах глобальних технологічних змін та викликів, спричинених цифровізацією та посиленіх війною. Для успішної інтеграції цифрових технологій у виробничі та суспільні процеси необхідно розвивати цифрові навички, адаптувати робочі місця до нових умов і посилювати підтримку навчальних програм.

Список використаних джерел:

1. Мобільність робочої сили України: тенденції та перспективи : колективна монографія / за наук. ред. І.Л. Петрової, В.В. Близнюк ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». (2023). Київ: НАН України. Retrieved from <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Mobil'nist'robochoi-syly-Ukrainy.pdf>
2. Alina Barash (2023). Analysis of the employment structure of ukraine's population during the war. Social and labour relations: theory and practice, 13(2), 20-32. doi:10.21511/slrtp.13(2).2023.03
3. Vyshnevskiy, V. (2023). Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал. Київ: Наукова думка.
4. І.Л. Петрова, О.Г. Балика, Г.М. Качан. Цифрова економіка та поява цифрової зайнятості. – Social and Labour Relations: Theory and Practice, Volume 10, Issue 1, 2020, с.10-20. doi:10.21511/slrtp.10(2).2020.02- [https://dx.doi.org/10.21511/slrtp.10\(2\).2020.02](https://dx.doi.org/10.21511/slrtp.10(2).2020.02)

УДК 33

*Брижицький О.Д.,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
(Науковий керівник: к.е.н., професор Савченко В.М.)
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

КОРПОРАТИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО І ПАРТНЕРСТВО У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СІЛЬСЬКОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У сьогодишніх умовах стратегічні партнерства стали ключовими механізмами для підприємств, які прагнуть стійкого зростання і конкурентних